

УДК 004.4

О. Кареліна

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЗАСОБАМИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ARIS

Процесний підхід до управління підприємством виник у 80-х роках для вирішення проблем на виробництві, підвищення якості продукції та рівня задоволеності споживача. Принципи цього методу управління буди узагальнені для різних організацій і сформульовані у стандарті якості ISO 9000. В Україні зараз діє стандарт ДСТУ ISO 9001:2009 [1], який дає основні визначення процесного підходу до управління та регламентує його впровадження на підприємстві.

Для опису бізнес-процесів у 1981 р. департаментом військово-повітряних сил США був розроблений стандарт IDEF0 [2], який еволюціонував до 1993 р. в IDEF3. Опис процесу являє собою «чорну скриньку» із входами, виходами, управлінням та механізмом реалізації. Складність сприймання таких діаграм полягає у тому, що на одній схемі зображені і характеристики бізнес-процесу, і елементи організаційної структури підприємства, у яких здійснюється процес, і регламенти, що керують процесом. При значному ступені деталізації з однієї діаграми зрозуміти суть процесу неможливо, потрібно звертатись до великої кількості батьківських та дочірніх діаграм. Така методика моделювання бізнес-процесів була вдосконалена у 1984 р. професором університету землі Саар А.-В. Шеєром і реалізована у пакеті прикладних програм ARIS (Architecture of Integrated Information Systems).

У методології ARIS створюється кілька взаємопов'язаних моделей:

- організаційна модель підприємства, яка демонструє структуру підрозділів та кадрове забезпечення;
- мережа бізнес-процесів, яка дозволяє зрозуміти взаємозв'язок основних та забезпечувальних процесів підприємства;
- моделі окремих бізнес-процесів, побудова яких є основою для реінжинірингу та постійного покращення роботи підприємства;
- модель даних, яка створюється для реалізації їх структури у вибраній системі управління базами даних;
- модель IT-інфраструктури, яка ілюструє апаратне і програмне забезпечення інформаційної системи;
- довільна діаграма, яка дозволяє реалізувати методики моделювання, які не представлені у названих вище видах моделей.

Компанія Software AG, яка розробляє програмне забезпечення ARIS, надає всебічну підтримку студентам, викладачам ВНЗ, що вивчають моделювання бізнес-процесів. На сайті <http://www.ariscommunity.com/> можна безкоштовно завантажити програму ARIS Express для загального ознайомлення з методологією ARIS. Також доступні інтерактивні дистанційні курси для вивчення теорії моделювання бізнес-процесів, відеоуроки по роботі з програмним забезпеченням. Сайт постійно поповнюється статтями із практики використання ARIS для впровадження системи менеджменту якості на підприємстві шляхом реінжинірингу бізнес-процесів.

Перелік посилань

1. ДСТУ ISO 9001:2009. Національний стандарт України. Система управління якістю. Вимоги. (ISO 9001:2008, IDT) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.gereelo.dp.ua/index/info_dstu_iso_9001-2009.html

2. IDEF0 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/IDEF0>